EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.11.2023
COM(2023) 759 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o odhodkih EKJS
Sistem zgodnjega opozarjanja št. 7-10/2023

Kazalo

1. PRIPOMBE K ZAČASNEMU IZVRŠEVANJU PRORAČUNA EKJS ZA LETO 2023 1

1.1. SEKTORSKE VRSTE INTERVENCIJ V OKVIRU STRATEŠKIH NAČRTOV SKP (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 02) 1

1.2. ODHODKI, POVEZANI S TRGOM, KI NE SPADAJO V STRATEŠKE NAČRTE SKP (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 03) 1

1.3. NEPOSREDNA PLAČILA, KI NE SPADAJO V STRATEŠKE NAČRTE SKP (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 05) 2

2. KMETIJSKA REZERVA (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 01) 3

3. IZVRŠEVANJE NAMENSKIH PREJEMKOV ZA EKJS (PRORAČUNSKA POSTAVKA 6 2 0 0) 3

4. ZAKLJUČEK 4

PRILOGA: ZAČASNA PORABA ODOBRITEV EKJS DO 31. AVGUSTA 2023

1. PRIPOMBE K ZAČASNEMU IZVRŠEVANJU PRORAČUNA EKJS ZA LETO 2023

V Prilogi k temu poročilu je predstavljeno začasno izvrševanje proračuna za obdobje od 16. oktobra 2022 do 31. avgusta 2023.

Raven izvrševanja se primerja s profilom odhodkov iz sistema zgodnjega opozarjanja, ki se izvaja v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/2116.

V nadaljevanju je predstavljeno kratko pojasnilo za nekatere proračunske člene in postavke, pri katerih se kažejo največja odstopanja med ravnmi izvrševanja in profili odhodkov.

1.1. SEKTORSKE VRSTE INTERVENCIJ V OKVIRU STRATEŠKIH NAČRTOV SKP (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 02)

Vse postavke v okviru sektorskih vrst intervencij v okviru strateških načrtov SKP kažejo znatno odstopanje navzdol od profila (–41,5 odstotne točke). Skupna začasna poraba za ta člen znaša 146,9 milijona EUR, kar je za približno 398,2 milijona EUR nižje od profila.

Doslej prijavljeni odhodki za proračunske postavke 08 02 02 01 – sektor sadja in zelenjave, 08 02 02 02 – sektor čebelarskih izdelkov in 08 02 02 05 – sektorja oljčnega olja in namiznih oljk kažejo odstopanje od profila v višini –148,2 milijona EUR (–31,5 odstotne točke), –23,7 milijona EUR (–44,7 odstotne točke) oziroma –6,2 milijona EUR (–17,3 odstotne točke).

Stopnja izvrševanja v vinskem sektorju (08 02 02 03), ki je nižja od pričakovane (–220,1 milijona EUR), je v nasprotju z višjo stopnjo izvrševanja za navedeni sektor v okviru proračunske postavke 08 02 03 07 (190,1 milijona EUR). Iz tega je razvidno, da nekatere države članice svoje dodeljene odobritve za vrste intervencij v vinskem sektorju v okviru načrtov prenašajo v nacionalne podporne programe za vino, ki se financirajo zunaj načrtov (glej točko 1.2 spodaj).

V primeru hmelja (08 02 02 04) plačilo ni spadalo v strateški načrt SKP (glej opombo za 08 02 03 09 pod točko 1.2).

1.2. ODHODKI, POVEZANI S TRGOM, KI NE SPADAJO V STRATEŠKE NAČRTE SKP (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 03)

Na splošno je poraba odobritev za odhodke, povezane s trgom, ki ne spadajo v strateške načrte SKP, višja od profila porabe za 242,5 milijona EUR (13,9 odstotne točke).

Vendar je izvrševanje ukrepov v zvezi s „Promocijo kmetijskih proizvodov — Enostavni programi v okviru deljenega upravljanja“ (08 02 03 02) in „Oljčnim oljem“ (08 02 03 05) nižje od profila za –4,5 milijona EUR (–5,4 odstotne točke) oziroma –2,3 milijona EUR (–25,2 odstotne točke).

Nasprotno pa je izvrševanje odhodkov za sadje in zelenjavo (08 02 03 06) za 97,1 milijona EUR višje od pričakovanega (19,1 odstotne točke), za podporne programe za vino (08 02 03 07) pa celo 190,1 milijona EUR višje od profila (30,3 odstotne točke).

Plačila za čebelarstvo (08 02 03 08) presegajo proračunski znesek in so za 5,5 milijona EUR (110,1 odstotne točke) višja, kot je bilo pričakovano konec avgusta.

Izvrševanje za hmelj je bilo v celoti izvedeno v okviru postavke 08 02 03 09 (proračunska postavka za hmelj v okviru odhodkov, povezanih s trgom, ki ne spadajo v strateške načrte SKP) namesto postavke 08 02 02 04 (proračunska postavka za hmelj za sektorske vrste intervencij v okviru strateških načrtov SKP).

Pri postavki 08 02 03 10 – Ukrepi javnega in zasebnega skladiščenja bo še vedno obstajalo odstopanje od profila, saj so države članice za zasebno skladiščenje svinjine v proračunskem letu 2022 že plačale del zneska, za katerega je bilo prvotno predvideno plačilo v proračunskem letu 2023.

Trenutno se odstopanja od profilov za zgoraj navedene vrste ukrepov štejejo za začasna, razen za ukrepe javnega in zasebnega skladiščenja.

Na splošno se pričakuje, da bodo potrebe pokrili proračunski zneski.

1.3. NEPOSREDNA PLAČILA, KI NE SPADAJO V STRATEŠKE NAČRTE SKP (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 05)

Poraba odobritev za neposredna plačila, ki ne spadajo v strateške načrte SKP, je na splošno v skladu s profilom porabe. Do konca avgusta 2023 so države članice za ta proračunski člen skupno prijavile 37 620,1 milijona EUR.

Plačila za shemo enotnega plačila na površino (08 02 05 02), prerazporeditveno plačilo (08 02 05 03), plačilo za kmetijske prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje (08 02 05 05), in shemo prostovoljne vezane podpore (08 02 05 09) na splošno ustrezajo profilu porabe.

V profilu izvrševanja za shemo osnovnega plačila (08 02 05 04) se upoštevajo namenski prejemki za to proračunsko postavko. Na podlagi tega odhodki za to shemo ustrezajo profilu, saj so samo za –1,1 milijona EUR (0,0 odstotne točke) nižji od pričakovanih (glej polje „Zgolj v vednost“ v Prilogi).

Plačila za kmete na območjih z naravnimi omejitvami (08 02 05 06) in za mlade kmete (08 02 05 07) so za –0,1 milijona EUR (–2,3 odstotne točke) oziroma za –19,4 milijona EUR (–4,1 odstotne točke) nižja od profila. Pričakuje se, da proračunski znesek za shemo za mlade kmete proti koncu leta ne bo v celoti izvršen. Neporabljene odobritve bodo prerazporejene za okrepitev drugih postavk v tem členu, kadar odhodki presegajo potrebe, vključene v proračun.

Pri shemi za male kmete (08 02 05 10) je izvrševanje za 2,3 odstotne točke (13,4 milijona EUR) višje od pričakovanega.

2. KMETIJSKA REZERVA (PRORAČUNSKI ČLEN 08 02 01)

Za proračunsko leto 2023 je bilo izglasovanih 450 milijonov EUR za kritje morebitnih odhodkov v okviru kmetijske rezerve. Do konca avgusta je bilo sprejetih pet ukrepov, za katere je bilo dodeljenih skupno 530,5 milijona EUR:

- izredni ukrepi za podporo trgu v sektorju jajc in perutninskega mesa na Poljskem (17,0 milijona EUR)[1];
- nujni ukrep pomoči za sektorja žit in oljnic v Bolgariji, na Poljskem in v Romuniji (56,3 milijona EUR)[2];
- izredni ukrepi za podporo trgu v sektorju jajc in perutninskega mesa v Italiji (27,2 milijona EUR)[3];
- nujni ukrep pomoči za sektorja žit in oljnic v Bolgariji, na Madžarskem, Poljskem, v Romuniji in na Slovaškem (100,0 milijona EUR)[4];
- nujna finančna pomoč v kmetijskih sektorjih, ki so jih prizadeli specifični problemi, ki vplivajo na ekonomsko sposobnost preživetja kmetijskih proizvajalcev (330,0 milijona EUR)[5].

Prvi trije ukrepi se financirajo iz kmetijske rezerve za leto 2023, torej iz proračuna za leto 2023. Datumi upravičenosti za zadnja dva ukrepa spadajo v dve različni proračunski leti EKJS. Zato se financirajo iz kmetijskih rezerv za leti 2023 in 2024 (proračun za leto 2023 in za leto 2024). Do 31. avgusta 2023 je bilo prijavljenih 10,0 milijona EUR plačil.

3. IZVRŠEVANJE NAMENSKIH PREJEMKOV ZA EKJS (PRORAČUNSKA POSTAVKA 6 2 0 0)

Preglednica v Prilogi prikazuje, da so namenski prejemki, zbrani do konca avgusta 2023, znašali 505,5 milijona EUR. To vključuje:

- prihodke, zbrane med proračunskim letom, v višini 503,1 milijona EUR. Gre predvsem za prejemke, ki izvirajo iz popravkov na podlagi sklepov o potrditvi obračunov in skladnosti, pa tudi za prejemke na podlagi nepravilnosti, ki so jih prijavile države članice;

- čeprav ob sprejetju proračuna za leto 2023 znesek prenosa ni bil ocenjen, so prejemki, ki so bili dejansko preneseni iz leta 2022 v leto 2023, znašali 2,3 milijona EUR.

[1] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/2406, UL L 317, 9.12.2022, str. 56.
[2] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/739, UL L 96, 5.4.2023, str. 80.
[3] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/834, UL L 105, 20.4.2023, str. 2.
[4] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1343, UL L 168, 3.7.2023, str. 22.
[5] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1465, UL L 180, 17.7.2023, str. 21.

4. ZAKLJUČEK

Začasno izvrševanje proračunskih odobritev EKJS za leto 2023 je za obdobje do 31. avgusta 2023 nekoliko višje (EUR 408,2 milijona EUR ali 1,0 odstotne točke) od izračunanega profila odhodkov.

Znesek 505,5 milijona EUR namenskih prejemkov je že na razpolago, med proračunskim letom pa bodo po pričakovanju zbrani še dodatni zneski.

Komisija trenutno pričakuje, da bodo izglasovana odobrena sredstva skupaj z namenskimi prejemki, ki bodo na razpolago ob koncu proračunskega leta, zadostovala za kritje vseh odhodkov.